

Δελτίο Τύπου

Λουξεμβούργο, 5 Ιουνίου 2020

Η βιοποικιλότητα των γεωργικών εκτάσεων εξακολουθεί να φθίνει παρά τα ειδικά μέτρα της ΚΓΠ, δηλώνουν οι ελεγκτές

Σύμφωνα με νέα έκθεση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ), η κοινή γεωργική πολιτική (ΚΓΠ) δεν ήταν αποτελεσματική στην ανάσχεση της επί δεκαετίες μείωσης της βιοποικιλότητας, και η εντατική γεωργία παραμένει μία από τις κύριες αιτίες για την απώλειά της. Οι ελεγκτές διαπίστωσαν κενά στη στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2020, καθώς και στον συντονισμό της με την ΚΓΠ. Επιπλέον, η παρακολούθηση από την Επιτροπή των δαπανών της ΚΓΠ για τη βιοποικιλότητα δεν είναι αξιόπιστη, και το μεγαλύτερο μέρος της χρηματοδότησης της ΚΓΠ έχει μικρό θετικό αντίκτυπο. Ορισμένα καθεστώτα της ΚΓΠ έχουν μεγαλύτερες δυνατότητες βελτίωσης της βιοποικιλότητας, αλλά η Επιτροπή και τα κράτη μέλη προέκριναν επιλογές με περιορισμένο αντίκτυπο.

Στην Ευρώπη, ο αριθμός και η ποικιλία των ειδών που ενδημούν σε γεωργικές εκτάσεις ακολουθούν εδώ και χρόνια φθίνουσα πορεία. Από το 1990, οι πληθυσμοί των πτηνών των γεωργικών εκτάσεων και των πεταλούδων των λειμώνων –που αποτελούν κατάλληλο δείκτη των αλλαγών– έχουν μειωθεί σε ποσοστό άνω του 30 %. Η εντατική γεωργία έχει οδηγήσει σε μείωση της αφθονίας και της ποικιλομορφίας της φυσικής βλάστησης, και κατά συνέπεια των ζώων, και εξακολουθεί να αποτελεί μία από τις κύριες αιτίες της απώλειας βιοποικιλότητας.

Το 2011, η Επιτροπή συμφώνησε σε μια στρατηγική για την ανάσχεση της απώλειας βιοποικιλότητας έως το 2020. Δεσμεύθηκε να αυξήσει τη συμβολή της γεωργίας και της δασοκομίας στη διατήρηση της βιοποικιλότητας και έθεσε ως στόχο να επιφέρει «μετρήσιμη βελτίωση» στην κατάσταση διατήρησης των ειδών και των οικοτόπων που επηρεάζονται από τη γεωργία. Στο πλαίσιο των ελεγκτικών εργασιών τους, οι ελεγκτές επισκέφθηκαν την Κύπρο, τη Γερμανία, την Ιρλανδία, την Πολωνία και τη Ρουμανία, με σκοπό να αξιολογήσουν κατά πόσον η ΚΓΠ συνέβαλε στη βελτίωση της βιοποικιλότητας των γεωργικών εκτάσεων, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο η ΕΕ πέτυχε τους στόχους της.

«Η ΚΓΠ υπήρξε μέχρι τώρα ανεπαρκής για την αντιμετώπιση της μείωσης της βιοποικιλότητας στις γεωργικές εκτάσεις, μια μείζονα απειλή τόσο για τη γεωργία όσο και για το περιβάλλον», δήλωσε ο Viorel Ștefan, Μέλος του ΕΕΣ και αρμόδιος για την έκθεση. «Η πρόταση για την ΚΓΠ μετά το 2020 και η στρατηγική για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030 έχουν ως στόχο να καταστήσουν την ΚΓΠ περισσότερο ικανή να ανταποκριθεί σε προκλήσεις όπως η απώλεια βιοποικιλότητας, η κλιματική

Σκοπός του παρόντος δελτίου Τύπου είναι η παρουσίαση των κύριων μηνυμάτων της ειδικής έκθεσης του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου. Το πλήρες κείμενο της έκθεσης διατίθεται στον ιστότοπο eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

αλλαγή ή η ανανέωση των γενεών, ενώ παράλληλα η ΚΓΠ θα συνεχίσει να στηρίζει τους ευρωπαίους γεωργούς για την επίτευξη ενός βιώσιμου και ανταγωνιστικού γεωργικού τομέα».

Οι ελεγκτές διαπίστωσαν ότι η στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2020 δεν έθεσε μετρήσιμους στόχους για τη γεωργία, δυσχεραίνοντας έτσι την αξιολόγηση της προόδου και των επιδόσεων των δράσεων που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ. Επιπλέον, ο συντονισμός μεταξύ των πολιτικών και των στρατηγικών της ΕΕ που αφορούσαν τη βιοποικιλότητα ήταν ανεπαρκής, με αποτέλεσμα, παραδείγματος χάριν, να μην αντιμετωπιστεί η μείωση της γενετικής ποικιλότητας – ενός υποσυνόλου της βιοποικιλότητας.

Οι άμεσες ενισχύσεις στο πλαίσιο της ΚΓΠ αντιστοιχούν περίπου στο 70 % όλων των γεωργικών δαπανών της ΕΕ, αλλά ο τρόπος με τον οποίο η Επιτροπή παρακολουθεί τις δαπάνες της ΚΓΠ που ωφελούν τη βιοποικιλότητα είναι αναξιόπιστος, καθώς υπερεκτιμά τη συμβολή ορισμένων μέτρων. Επιπλέον, η επίδρασή τους στην βιοποικιλότητα των γεωργικών εκτάσεων είναι περιορισμένη ή άγνωστη. Μολονότι ορισμένες απαιτήσεις στο πλαίσιο των άμεσων ενισχύσεων, ιδίως ο οικολογικός προσανατολισμός και η πολλαπλή συμμόρφωση, έχουν τη δυνατότητα να βελτιώσουν τη βιοποικιλότητα, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη προέκριναν επιλογές με περιορισμένο αντίκτυπο, όπως οι εμβόλιμες καλλιέργειες ή οι καλλιέργειες με ικανότητες δέσμευσης του αζώτου. Οι ελεγκτές διαπίστωσαν επίσης ότι το καθεστώς επιβολής κυρώσεων στο πλαίσιο της πολλαπλής συμμόρφωσης δεν είχε σαφή αντίκτυπο στην βιοποικιλότητα των γεωργικών εκτάσεων και ότι οι δυνατότητες του οικολογικού προσανατολισμού δεν αξιοποιήθηκαν επαρκώς.

Τα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης έχουν μεγαλύτερες δυνατότητες να ωφελήσουν τη βιοποικιλότητα σε σχέση με τις άμεσες ενισχύσεις, ιδίως όσα στηρίζουν φιλικές προς το περιβάλλον γεωργικές πρακτικές που υπερβαίνουν τις σχετικές νομικές υποχρεώσεις. Ωστόσο, τα κράτη μέλη σπάνια χρησιμοποιούν μέτρα με σημαντικό αντίκτυπο, όπως τα καθεστώτα βάσει αποτελεσμάτων, σε αντίθεση με τα λιγότερο απαιτητικά και λιγότερο ωφέλιμα («ελαφρώς οικολογικά») καθεστώτα που προτιμούν περισσότερο οι γεωργοί.

Οι ελεγκτές συνιστούν στην Επιτροπή να συντονίσει καλύτερα τη στρατηγική για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030, να ενισχύσει τη συμβολή των άμεσων ενισχύσεων και της αγροτικής ανάπτυξης στη βιοποικιλότητα των γεωργικών εκτάσεων, να παρακολουθεί με μεγαλύτερη ακρίβεια τις δαπάνες στο πλαίσιο του προϋπολογισμού και να αναπτύξει αξιόπιστους δείκτες για την αξιολόγηση του αντικτύπου της ΚΓΠ.

Σημείωμα προς τους συντάκτες

Η βιοποικιλότητα των γεωργικών εκτάσεων αναφέρεται στα άγρια ζώα (δηλαδή όχι σε εκτρεφόμενα ζώα), όπως μικρά θηλαστικά, πτηνά και έντομα, στη φυσική βλάστηση σε λειμώνες, αρόσιμες γαίες και μόνιμες καλλιέργειες, καθώς και στην υπόγεια ζωή.

Ο ρόλος της ΕΕ στην προστασία της βιοποικιλότητας είναι ζωτικής σημασίας, διότι θεσπίζει περιβαλλοντικά πρότυπα και συγχρηματοδοτεί τις περισσότερες γεωργικές δαπάνες των κρατών μελών. Όσον αφορά την περίοδο 2014-2020, η Επιτροπή σχεδίασε να δαπανήσει 86 δισεκατομμύρια ευρώ (περίπου το 8 % του μακροπρόθεσμου προϋπολογισμού της ΕΕ) για τη βιοποικιλότητα, συμπεριλαμβανομένων 66 δισεκατομμυρίων ευρώ στο πλαίσιο της ΚΓΠ. Τόσο η ΕΕ όσο και τα κράτη μέλη υπέγραψαν τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τη βιοποικιλότητα τη δεκαετία του '90, και το 2010 δεσμεύθηκαν να επιτύχουν τους στόχους του «Aichi» έως το 2020. Τον Ιανουάριο του 2020, το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ χαρακτήρισε την απώλεια βιοποικιλότητας ως μία από τις πέντε κορυφαίες απειλές που αντιμετωπίζει ο πλανήτης, από άποψη τόσο πιθανότητας όσο και

αντικτύπου. Τον Μάιο του 2020, η Επιτροπή δημοσίευσε τη στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030.

Το ΕΕΣ δημοσιεύει την ειδική έκθεση 13/2020, με τίτλο «Βιοποικιλότητα των γεωργικών εκτάσεων: η συμβολή της ΚΓΠ δεν κατάφερε να αναχαιτίσει τη μείωσή της», την Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος, κατά την οποία εορτάζεται επίσης η βιοποικιλότητα. Η έκθεση αυτή είναι διαθέσιμη στον ιστότοπο του ΕΕΣ eca.europa.eu σε 23 γλώσσες της ΕΕ. Το ΕΕΣ έχει ήδη δημοσιεύσει εκθέσεις για τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, το δίκτυο Natura 2000 και τον οικολογικό προσανατολισμό στο πλαίσιο της ΚΓΠ. Επίσης, το επόμενο τεύχος της επιθεώρησης «Journal» θα είναι αφιερωμένο στη βιοποικιλότητα, ενώ σύντομα δημοσιευθεί έκθεση για τους επικονιαστές.

Υπεύθυνος επικοινωνίας με τον Τύπο για τη συγκεκριμένη έκθεση: *Damijan Fišer*

damijan.fiser@eca.europa.eu τηλ.: (+352) 4398 45510 / κιν.: (+352) 621 55 22 24

Τα μέτρα που έλαβε το ΕΕΣ για την αναχαίτιση της πανδημίας της COVID-19

Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΕΣ) έχει λάβει τα απαραίτητα μέτρα ώστε να είναι σε θέση να συνεχίσει να παρέχει αποτελεσματικές υπηρεσίες δημόσιου ελέγχου στην ΕΕ και να παρουσιάζει εγκαίρως εκθέσεις ελέγχου, γνώμες και επισκοπήσεις, κατά τη διάρκεια της πανδημίας της COVID-19 και στον βαθμό που αυτό είναι εφικτό τη δύσκολη περίοδο που διανύουμε. Παράλληλα, εκφράζουμε την ειλικρινή ευγνωμοσύνη μας σε όσους εργάζονται για να σωθούν ζωές και να καταπολεμηθεί η πανδημία, στο Λουξεμβούργο, στην ΕΕ και σε ολόκληρο τον κόσμο. Επίσης, στηρίζουμε ανεπιφύλακτα την πολιτική της κυβέρνησης του Λουξεμβούργου για την προστασία της δημόσιας υγείας. Επιδιώκοντας να μετριάσουμε τον αντίκτυπο της εξελισσόμενης υγειονομικής κρίσης στους/στις υπαλλήλους μας, λάβαμε προληπτικά μέτρα για να ελαχιστοποιήσουμε τον κίνδυνο για τους ίδιους/τις ίδιες και τις οικογένειές τους.